

OPŠTI USLOVI OSIGURANJA ŽIVOTA ZA SLUČAJ SMRTI S UČEŠĆEM U DOBITI

LVK 2000

Za ovo osiguranje važe Opšti uslovi osiguranja lica ABP 2000

Opšte odredbe

Član 1.

Lice koje želi da zaključi osiguranje života treba GRAWE-u da podnese ponudu, da istinito i u potpunosti navede sve okolnosti koje su bitne za ocjenu opasnosti od štetnog događaja koji GRAWE preuzima u osiguranje (vidi član 8. ovih uslova). Dodatni sporazumi važe samo ako se sa GRAWE-om **dogovore** u pisanom obliku. Ako se u vremenu od podnošenja pa do prihvatanja ponude opasnost od štetnog događaja povećava, ugovarač osiguranja je odmah, čim to sazna, dužan da prijavi tu promjenu GRAWE-u. Povećanjem opasnosti od štetnog događaja posebno se smatra znatno pogoršanje zdravstvenog stanja ili povreda lica koje se osigurava.

Ugovarač osiguranja je lice koje GRAWE-u podnosi ponudu za osiguranje. Osiguranik je lice čiji se život osigurava. Ako su ugovarač i osiguranik dvije osobe, tada ponudu mora da potpiše i osiguranik.

GRAWE ima pravo da odbije ponudu u roku od 8 dana od dana kada primi ponudu (za osiguranje života sa ljekarskim pregledom taj rok je 30 dana). Ako GRAWE u gore navedenom roku ne odbije ponudu, a ponuda ne odstupa od Opštih uslova osiguranja, ugovor se smatra zaključenim onog dana kada ponuda prispije u GRAWE. Sva dokumentacija koja se preda uz ponudu postaje vlasništvo GRAWE-a.

GRAWE izdaje polis u zaključenom ugovoru o osiguranju. Ponuda se smatra sastavnim dijelom ugovora o osiguranju.

Ukoliko ovim odredbama nije drugačije ugovoreno, važe zakonske odredbe.

Prema odredbama ovih uslova mogu se osigurati samo potpuno zdrave osobe poslije navršene 15. do navršene 65. godine života. Lica mlađa od 15 godina, kao i lica kojima je 100% oduzeta radna sposobnost, ne mogu se osigurati.

Početak osiguravajućeg pokrivanja

Član 2.

Osiguravajuće pokrivanje počinje danom prispjeća ponude za osiguranje u GRAWE ali ne prije dana koji je u ponudi naveden kao početak osiguranja.

Ugovarač osiguranja je dužan da plati prvu premiju, troškove izdavanja polise i druge eventualne troškove odmah nakon što njegova ponuda bude prihvaćena a najkasnije kada mu se dostavi njegova polis. Prispjećem te uplate, ali ne prije prispjeća ponude u GRAWE i početka osiguranja koji je naveden u polisu osiguranja, počinje pokrivanje ugovoreno polisom. GRAWE nema obavezu prema licu koje umre prije početka osiguranja, niti prema eventualnom ugovaraču takvog osiguranja.

Ako prva premija, troškovi izrade polise i ostali troškovi ne budu plaćeni na vrijeme, GRAWE postavlja naknadni rok plaćanja u trajanju od 30 dana. Ako ni u tom roku premija ne bude plaćena, ugovor se odmah raskida.

Premija osiguranja

Član 3.

Visina premije se utvrđuje prema tarifi GRAWE-a. Pri tome se uzima u obzir pristupna starost osiguranika, koja se određuje na osnovu razlike između kalendarske godine u kojoj osiguranje počinje i godine rođenja osiguranika.

Ako je osiguranikova pristupna starost veća od one koju je naveo, a njegova stvarna starost ne prelazi starosnu granicu do koje GRAWE zaključuje ugovore o osiguranju života (65 god.), ugovor je punovažan, a osigurana suma smanjuje se srazmjerno ugovorenoj premiji i premiji koja je predviđena za osiguranje života osiguranikovih stvarnih godina. Ako je osiguranik mlađi nego što je naveo prilikom zaključenja ugovora, premija se snižava na odgovarajući iznos, a GRAWE je dužan da vrati razliku između primljenih premija i premija na koje ima pravo.

GRAWE ima pravo da zahtijeva povećanu premiju ili druge posebne uslove kod osiguranja onih lica koja su izložena povećanoj smrtnoj opasnosti.

Svaku sljedeću godišnju premiju treba platiti najkasnije u roku od 30 dana, dok u slučaju plaćanja u ratama, dospjele rate treba platiti u roku od 8 dana od dana dospjeća. Premiju ili rate treba dostaviti o svom trošku putem pošte ili banke na račun GRAWE-a. Poštanska ili bankovna doznaka smatraće se primljenom u roku od 24 sata od onog datuma kada je na pošti ili banci potvrđena uplata. Svako kašnjenje plaćanja bez izričitog dopuštenja GRAWE-a ne obavezuje. Ugovarač osiguranja je dužan da plati premiju, a GRAWE da prihvati uplatu od svakog lica koje ima pravni interes da ugovor o osiguranju bude sklopljen.

Posljedice neredovnog plaćanja premije

Član 4.

Ako dospjela premija, zatezne kamate i troškovi ne budu plaćeni na vrijeme, GRAWE ima pravo da zahtijeva od ugovarača osiguranja da u dodatnom roku od 30 dana plati neplaćeni iznos, zatezne kamate, troškove opominjanja i poštarinu i da ga pisanim putem upozori na pravne posljedice takvog ponašanja.

Ako ugovarač osiguranja ni nakon isteka dodatnog roka ne plati označena dugovanja, tada slijedi:

1) Ako dospjela premija ne bude plaćena do kraja meseca u kojem je istekla desetina ugovorenog roka plaćanja premije, ili ako je osiguranje zaključeno na više od 30 godina, a premija za tri godine još nije uplaćena, tada GRAWE, prilikom nastupanja osiguranog slučaja, nema obavezu a ima pravo da raskine ugovor. GRAWE u svakom slučaju ima pravo da zahtijeva plaćanje dugovanja, uključujući i one rate koje su dospjele zbog opominjanja u tekućoj osiguravajućoj godini. Najviši iznos koji GRAWE može da zahtijeva jeste jednogodišnja premija sa kamatom i troškovima.

2) Bez obzira na to da li je plaćena premija do kraja mjeseca u kojem je istekla desetina ugovorenog roka plaćanja, ili pak premija za period od najmanje tri godine, GRAWE ima pravo da raskine ugovor o osiguranju. Raskidom osiguranja prema članu 5. ovih uslova osiguranje se preinačuje u osiguranje oslobođeno plaćanja premije (kapitalizacija). Ako osiguranik umre prije nego što ugovor bude raskinut, a premija ne bude plaćena, GRAWE mora da isplati samo onu osiguranu sumu koja važi u slučaju otkaza na dan smrti.

Raskid ugovora može se uslovljavati naknadnim otkaznim rokom.

Raskid ugovora smatraće se nevažećim ako ugovarač osiguranja u roku od 30 dana do prijema pisanog otkaza i naknadnog roka od 30 dana GRAWE-u plati sve zaostale iznose, kamate i troškove, a osiguranik nije umro. Neplaćene rate mogu se platiti pod istim uslovima i po isteku navedenog roka, ali najduže u roku od šest mjeseci od prvog dospjeća rate.

Osiguranje oslobođeno plaćanja premija (kapitalizacija)

Član 5.

Ako dospjela premija bude plaćena do kraja mjeseca u kojem je istekla desetina ugovorenog roka plaćanja ili ako je osiguranje zaključeno na više od 30 godina, a premija za tri godine uplaćena, tada ugovarač osiguranja u svako doba može da zatraži djelimično ili potpuno preinačenje osiguranja u osiguranje oslobođeno plaćanja premije (kapitalizacija).

Zahtjev za preinačenje treba pisanim putem da se dostavi GRAWE-u. Uz zahtjev obavezno treba da se priloži polis osiguranja i potvrda o uplati posljednje premije. Osigurana suma oslobođena plaćanja premija (kapitalizovana osigurana suma) preračunava se po tehničkim načelima GRAWE-a u skladu sa tehničkim poslovnim planom osiguranja života.

Osigurana suma preinačena u sumu oslobođenu plaćanja premije, ne smije biti manja od 230 EUR, a ako je osiguranje ugovoreno u domaćoj valuti do navedenog iznosa protivvrijednosti domaće valute. U protivnom na snagu stupa otkup po članu 6. ovih uslova. Djelimično preinačenje osiguranja moguće je samo kad preostala osigurana suma za koju je obavezno plaćanje premije ne iznosi manje od protivvrijednosti 230 EUR, a ako je osiguranje ugovoreno u domaćoj valuti, do navedenog iznosa u protivvrijednosti domaće valute.

Pravo ugovarača osiguranja na otkaz; Otkup

Član 6.

Ugovarač osiguranja može djelimično ili u potpunosti da otkáže osiguranje krajem svake tekuće osiguravajuće godine ili u toku osiguravajuće godine uz otkazni rok od 30 dana, po plaćanju dospjele rate, ali najranije po isteku prve osiguravajuće godine. Kod djelimičnog otkaza osiguranja preostala osigurana suma ne smije iznositi manje od 230 EUR, a ako je osiguranje ugovoreno u domaćoj valuti, do navedenog iznosa u protivvrijednosti domaće valute.

Otkaz treba da se dostavi GRAWE-u u pisanom obliku i da se uz polis osiguranja priloži i potvrda o plaćanju posljednje premije.

Osiguranje može da se otkupi poslije isteka treće godine trajanja osiguranja ukoliko su za taj period plaćene premije. Otkupna vrijednost se obračunava na temelju osiguravajućih tehničkih načela.

Akontacija

Član 7.

Ako ugovarač osiguranja to zahtjeva, GRAWE može da na osnovu odredaba člana 6. odobri akontaciju isplate sa kamatom na ime naknade do visine otkupne vrijednosti u slučaju otkaza ugovora o osiguranju. Time se ukupna naknada umanjuje za isplaćenu akontaciju. GRAWE nije dužan da isplati akontaciju.

Od dana isplate akontacije naknade ugovarač osiguranja je dužan da pored tekuće premije plati i dodatnu premiju iz koje ne nastaje dobit. Iznos dodatne premije određuje GRAWE na osnovu visine akontacije naknade. Za dodatnu premiju važe odredbe članova 3. i 4. (plaćanje tekućih premija).

Ako GRAWE otkáže ugovor o osiguranju radi neplaćanja dodatne premije, tada prestaje da važi onaj dio osiguranja čija otkupna vrijednost odgovara visini odobrene akontacije, uključujući pri tome i zaostale dodatne premije, kamate i troškove.

Ugovarač osiguranja može da na dan dospjeća premije GRAWE-u vrati iznos koji mu je bio isplaćen kao akontacija. Ukoliko do dana dospjeća premije ugovarač osiguranja GRAWE-u vrati akontaciju, GRAWE će mu vratiti sve dodatno uplaćene premije iz stava 2.

Kršenje obaveza prijave

Član 8.

Ako ugovarač osiguranja ili osiguranik prilikom sklapanja, preinačenja i reaktiviranja osiguranja prečuti ili netačno navede neku od njemu poznatih okolnosti koje su bitne za procjenu opasnosti od štetnog događaja, tada GRAWE u roku od tri mjeseca od dana saznanja za kršenje te obaveze ima pravo da raskine ugovor o osiguranju. U slučaju nedoumice mjerodavni su dokazi koje je GRAWE prikupio pisanim putem.

Ako GRAWE ne bude tačno infomisan o sumnjivim okolnostima ima pravo da raskine ugovor, ako je dokazano ili očigledno da su zlonamjerno prećutane.

GRAWE ne može da raskine ugovor:

- 1) ako su prećutane okolnosti GRAWE-u bile poznate (saznanje posrednika osiguranja ne smatra se saznanjem GRAWE-a);
- 2) ako ugovarač osiguranja ne snosi krivicu;
- 3) ako je od sklapanja, preinačenja ili reaktiviranja osiguranja protekla godina dana.

Onaj ko zatraži otkaz ugovora mora dokazima da ospori gore navedene okolnosti.

GRAWE ima pravo da ospori ugovor o osiguranju zbog zlonamjerne prijave.

Kod otkaza ili osporavanja ugovora o osiguranju pravo na naknadu ne postoji. U ovom slučaju GRAWE ima pravo da zahtjeva premiju samo do kraja osiguravajuće godine u kojoj je doznao za kršenje obaveze prijave ili razloga osporavanja.

Ako je pokriće po gore navedenim odredbama isključeno, u slučaju smrti će se od ugovorom predviđene naknade isplatiti samo matematička rezerva (rezerva pokrića). Kod osiguranja za slučaj smrti s ugovorenim rokom do deset godina, GRAWE nije u obavezi da isplati naknadu iz osiguranja.

Pokriće posebnih štetnih događaja

Član 9.

Ratne prilike, nemiri, ustanci

GRAWE nema obavezu da isplati osiguranu sumu ako smrt osiguranika nastupi dok je neposredno učestvovao u:

- 1) ratu ili sličnim događajima,
- 2) nemirima, ustancima ili neredima,
- 3) suzbijanju ili gušenju nemira, ustanka ili nereda, izuzev kod vršenja profesionalne dužnosti u zemlji.

Smrtna kazna

GRAWE nema obavezu da isplati osiguranu sumu ako na osiguranom licu zbog počinjenog krivičnog djela bude izvršena smrtna kazna.

Rizik letenja

GRAWE ima obavezu da naknadi štetu ako osiguranik u svojstvu putnika pogine kod letenja u civilnom avionu (motorni avion, jedrilica) ili vojnom avionu kojim se prevoze putnici, pod uslovom da je avion s članovima posade registrovan za tu djelatnost. Ukoliko osiguranik pogine kod nekog drugog leta ili u nekom drugom svojstvu, GRAWE naknađuje štetu samo na temelju posebnih uslova osiguranja, ako je takvo osiguranje ugovoreno.

Takmičenja

Ako osiguranik pogine na trkama vozila na kopnu, vodi, na avionskim takmičenjima ili kod treninga za ta takmičenja, GRAWE naknađuje štetu samo na temelju posebnih uslova osiguranja, ako je takvo osiguranje ugovoreno.

Sport

GRAWE naknađuje štetu na temelju posebnih uslova osiguranja ako smrt osiguranika nastupi usljed bavljenja opasnim vrstama sportova (npr. ronjenje).

Zanimanje i putovanje

Izuzeto od odredaba u stavovima 3, 4 i 5 za ugovore duže od jedne godine tokom čitavog trajanja osiguranja GRAWE je dužan da naknadi štetu od svih štetnih događaja koji nastanu usljed promjene zvanja ili zanimanja i putovanja osiguranika, kao i trajnog ili privremenog boravka u bilo kojem dijelu svijeta. Pokriće za mogući štetni događaj usljed dužih boravaka u klimatski nepovoljnim područjima, putovanja u politički nesigurna područja, odnosno učestvovanju na naučnim ili drugim ekspedicijama, podliježe posebnim uslovima osiguranja.

Ako pokriće na temelju gore navedenih odredaba ne postoji, tada se umjesto ugovorene sume osiguranja za slučaj smrti naknađuje samo matematička rezerva (rezerva pokrića). Ako je matematička rezerva viša od ugovorene naknade za slučaj smrti tada se isplaćuje samo naknada.

Samoubistvo

Član 10.

Ako osiguranik počini samoubistvo, GRAWE nema obavezu da isplati osiguravajuću naknadu, osim ako je ugovor o osiguranju u trenutku samoubistva bio na snazi godinu i više dana.

Ako je pokriće isključeno po odredbama stava 1, tada će se isplatiti umjesto osigurane sume samo matematička rezerva koja otpada na osiguranje (rezerva pokrića).

Isključenje obaveze GRAWE-a

Član 11.

Ako je osiguranje sklopljeno za slučaj smrti nekog trećeg lica GRAWE nema obavezu da naknadi štetu ako ugovarač osiguranja protivzakonitom radnjom namjerno izazove smrt tog lica.

Ako je u ugovoru o osiguranju za slučaj smrti navedeno neko treće lice kao korisnik osiguranja, ono nema pravo na naknadu ako protivzakonitom radnjom namjerno izazove smrt osiguranika.

Prijava osiguranog slučaja

Član 12.

Prilikom podnošenja zahtjeva za isplatu naknade GRAWE-u je potrebno da se dostave sljedeća dokumenta:

- 1) polisu osiguranja i potvrdu o plaćenju posljednjoj premiji,
- 2) službeni izvod iz knjige rođenih za osiguranika.

U slučaju smrti osiguranika, koja treba odmah da se prijavi GRAWE-u, potrebno je osim gore navedenih dokumenata i sljedeće:

- 1) službeni izvod iz knjige umrlih
- 2) opširno uvjerenje ljekara, koji je posljednji liječio umrlog, a ako umrli nije bio liječen, tada neko drugo ljekarsko ili službeno uvjerenje. U uvjerenju obavezno treba da budu navedeni: uzrok smrti, početak i tok bolesti koja je izazvala smrt, i pobilje okolnosti pod kojima je smrt nastupila.

GRAWE može da zahtjeva druge potrebne dokaze ili sam da pokrene postupak za utvrđivanje istinitosti štetnog događaja. Postupak smije da se odnosi samo na vrijeme prije podnošenja ponude, prve tri godine nakon podnošenja ponude i jednu godinu prije nastupanja smrti. GRAWE može da zahtjeva ovjeru potpisom svih potrebnih dokaza i priznanica o prijemu naknade. Troškove koji nastanu na temelju tih odredbi snosi onaj ko GRAWE-u dostavi zahtjev za naknadu. Troškovi koji nastanu usljed istrage i prikupljanja dokaznog materijala, a koji nisu neophodni za razjašnjavanje početka i toka smrtonosne bolesti, kao i okolnosti pod kojima je smrt nastupila, idu na teret GRAWE-a.

Mjesto izvršenja

Član 13.

Mjesto izvršenja ugovora za stranke je sjedište GRAWE-a. GRAWE svoju naknadu dostavlja ovlaštenom korisniku na njegov zahtjev i trošak. GRAWE sam određuje način dostave. Dospjela osigurana suma ukamađuje se od 14. dana nakon što GRAWE dobije potpunu dokumentaciju, navedenu u članu 12, stav 1. i 2.

Pravo na izbor rente

Član 14.

Korisnik osiguranja može prije isplate osigurane sume da odluči da GRAWE umjesto dospjele osigurane sume isplati rentu. Svaki korisnik po dospjeću osigurane sume može da raspolaze tim svojim pravom, ali samo pod uslovom da osigurana suma još nije isplaćena. Visina rente određuje se po važećim tarifama GRAWE-a u trenutku dospjeća pri čemu je mjerodavna starost korisnika na dan osiguranja. Pravo na izbor rente ne važi kod otkaza osiguranja (članovi 4. i 6. ovih uslova osiguranja).

Promjena prebivališta ugovarača osiguranja

Član 15.

Ako ugovarač osiguranja promijeni svoje mjesto boravka, a o tome ne obavijesti GRAWE, tada GRAWE ima pravo da šalje obavještenja ugovaraču osiguranja preporučenom poštom na njegovu adresu koja je bila poznata. Sve odredbe tako poslatog obavještenja smatraju se kao da je ugovarač osiguranja primio obavještenje na toj adresi.

Ako se ugovarač osiguranja preseli izvan Evrope, tada je obavezan da imenuje opunomoćenog zastupnika u državi. Sve dok ugovarač osiguranja to ne učini, GRAWE mu na osnovu stava 1. šalje obavještenja na posljednju poznatu adresu. Odredbe tih obavještenja u tom slučaju smatraju se kao da je ugovarač primio dopis.

Sve izjave koje se GRAWE-u kod sklapanja ugovora ili posle toga daju na znanje važe samo ako su dostavljene u pisanom obliku.

Prava trećih lica

Član 16.

Ako ugovarač osiguranja proglasi neko treće lice korisnikom, ili ako pravo korišćenja glasi na donosioca, tad to lice, ako drugačije nije dogovoreno, ima pravo na naknadu kod nastupa osiguranog slučaja. Do tada ugovarač osiguranja ima pravo da raspolaze osiguranjem i može da opozove ili da mijenja korisnika. Ugovarač osiguranja odlučuje o tome da li opunomoćeni korisnik ima odmah pravo na naknadu. U tom slučaju su opoziv ili preinačenje mogući samo uz odobrenje opunomoćenog korisnika.

Pravo na naknadu može da se založi ili ustupi nekom trećem licu samo ako je dotadašnje pravo korišćenja pisanim putem prijavljeno GRAWE-u. Ukoliko se radi o ustupanju prava, dovoljno je da se direkciji GRAWE-a dostavi dokument o ustupanju.

GRAWE ima pravo da otkáže ili ospori ugovor o osiguranju i drugim korisnicima.

Ako je ugovarač osiguranja u stečajju, ili ako se njegovo pravo na naknadu založi, tada imenovani korisnik, ili ako ga nema, braćni drug i djeca ugovarača osiguranja uz njegovo odobrenje prijavljuju GRAWE-u da su umjesto ugovarača osiguranja spremni da preuzmu obaveze iz ugovora o osiguranju. U tom slučaju se potraživanje povjerioca plaća do visine otkupne vrijednosti. Prijava treba da se dostavi u roku od 30 dana kada je lice koje je preuzelo obaveze iz ugovora o osiguranju doznalo za pljenidbu ili pokretanje stečajnog postupka.

Troškovi osiguranja

Član 17.

Svi troškovi u vezi s ugovorom o osiguranju plaćaju se GRAWE-u.

GRAWE ima, takođe, pravo da naplati i unaprijed da zahtijeva ne samo naknadu za poštanske troškove i troškove obrade, nego i za troškove posebnih usluga, kao npr. naknade upisa i izmene podataka o korisnicima, upisa o ustupanjima i izmjene sadržaja polise, izdavanja duplikata polise, itd. Za prepise se naplaćuje cijena uobičajena u mjestu boravka.

Gubitak polise

Član 18.

GRAWE zamjenjuje nestalu polisu duplikatom na zahtjev ugovarača osiguranja.

Troškove za izdavanje duplikata snosi podnosilac zahtjeva, a dužan je da ih plati unaprijed.

Tužba, sudska nadležnost, zastarijevanje

Član 19.

Ukoliko GRAWE odbije da ispunji neku od obaveza, korisnik je dužan u roku od šest mjeseci da podnese tužbu kod nadležnog suda. Rok počinje onog dana kada GRAWE pisanim putem odbije ispunjenje obaveze, ukazavši kod toga na pravne posljedice zbog nepridržavanja roka.

Za tužbe protiv GRAWE-a nadležan je sud u mjestu sjedišta GRAWE-a.

Rok zastarijevanja podnošenja zahtjeva po ugovoru o osiguranju traje pet godina. Zastarijevanje stupa na snagu istekom godine u kojoj je moguće da se zahtijeva naknada.

Pripadajuća dobit

Član 20.

Odredbe ovog člana se ne odnose na osiguranja života samo za slučaj smrti (riziko osiguranja).

Sva osiguranja koja su zaključena po ovim uslovima spadaju u grupu osiguranja života na kojima se obračunava pripadajuća dobit.

Visina pripadajuće dobiti se izračunava na osnovu donosa ulaganjem sredstava matematičke rezerve životnih osiguranja na kojima se obračunava pripadajuća dobit po ukupnoj kamatnoj stopi definisanoj u Odluci Upravnog odbora Društva o visini dobiti mješovitih osiguranja života za slučaj smrti i doživljenja od čega se jedan dio donosa u visini obračunske kamatne stope koja je propisana tarifama premija osiguranja života GRAWE-a izdvaja za pokrivanje budućih obaveza GRAWE-a iz ugovora osiguranja života dok preostali dio donosa u visini kamatne stope za izračun pripadajuće dobiti predstavlja pripadajuću dobit koja se pripisuje kao dobit na osiguranja života zaključenim po ovim uslovima.

Pripadajuća dobit osiguranja života zaključenim po ovim uslovima sastoji se od pripadajuće dobiti iz kamate i zaključne pripadajuće dobiti. Pripadajuća dobit iz kamate pripisuje se na polisi osiguranja života samo za cijela razdoblja osiguranja (godišnje) na kraju svake osiguravajuće godine a najranije poslije druge godine trajanja osiguranja. Zaključna pripadajuća dobit pripisuje se na polisi osiguranja života po isteku trajanja osiguranja i u godini u kojoj je došlo do smrti osiguranika ako je ona nastupila poslije druge godine trajanja osiguranja.

Način izračunavanja navedenih dobiti prikazan je u tarifama premija osiguranja života GRAWE-a.

Obračunata pripadajuća dobit isplaćuje se zajedno sa naknadom iz osiguranja, osim ako u uslovima i klauzulama nije drugačije određeno.

Kod osiguranja sa obavezom plaćanja premije ugovarač osiguranja ostvaruje pravo na pripis pripadajuće dobiti za tekuću osiguravajuću godinu po isteku tekuće osiguravajuće godine ako i samo ako je premija osiguranja za tekuću osiguravajuću godinu plaćena. Do isteka tekuće osiguravajuće godine, kao i u slučaju neredovnog plaćanja premije, ugovarač osiguranja ostvaruje pravo samo na pripadajuću dobit pripisanu po isteku prethodne osiguravajuće godine za koju je premija osiguranja plaćena.

Kod osiguranja oslobođenih plaćanja premije ugovarač osiguranja ostvaruje pravo na pripis pripadajuće dobiti za tekuću osiguravajuću godinu po isteku tekuće osiguravajuće godine. Do isteka tekuće osiguravajuće godine ugovarač osiguranja ostvaruje pravo samo na pripadajuću dobit pripisanu po isteku prethodne osiguravajuće godine.

Kod isplata naknada iz osiguranja u slučaju:

- otkupa osiguranja,
- djelimičnog otkupa osiguranja,

u tekućoj osiguravajućoj godini ugovarač osiguranja ostvaruje pravo na pripadajuću dobit, tj. pripadajuću dobit samo dijela osiguranja koje je redukovano u osiguranje koje je oslobođeno plaćanja premije, pripisanu po isteku prethodne osiguravajuće godine, a u skladu sa odredbama stavova 7. i 8. ovog člana.

Kod isplata naknada iz osiguranja u slučaju:

- smrti osiguranika,

u tekućoj osiguravajućoj godini ugovarač osiguranja ostvaruje pravo na pripadajuću dobit pripisanu po isteku prethodne osiguravajuće godine i pravo na zaključnu pripadajuću dobit, a u skladu sa odredbama stavova 4. 7. i 8. ovog člana.

Kod isplata naknada iz osiguranja u slučaju:

- doživljenja osiguranja,

ugovarač osiguranja ostvaruje pravo na pripadajuću dobit pripisanu po isteku tekuće osiguravajuće godine i pravo na zaključnu pripadajuću dobit, a u skladu sa odredbama stavova 4. 7. i 8. ovog člana.

Odluku o visini dobiti mješovitih osiguranja života za slučaj smrti i doživljenja Upravni odbor Društva donosi krajem svake kalendarske godine za naredne dve kalendarske godine obavezujući se da će definisane visine ukupne kamatne stope i kamatne stope za izračun pripadajuće dobiti kod osiguranja sa obavezom plaćanja premije, osiguranja koja su oslobođena plaćanja premije po isteku trajanja plaćanja premije i osiguranja redukovana u osiguranja koja su oslobođena plaćanja premije za drugu kalendarsku godinu u ovoj Odluci biti jednake i za prvu kalendarsku godinu naredne Odluke.

U postupku određivanja ukupne kamatne stope za osiguranja sa obavezom plaćanja premije i osiguranja oslobođenih plaćanja premije u narednom periodu Društvo uzima u obzir:

- ekonomska kretanja na finansijskom tržištu hartija od vrednosti i kapitala,
- planiranu stopu inflacije i devalvacije za naredni period,
- sigurnost deponovanja i ulaganja sredstava Društva,
- zaštitu interesa i sigurnost osiguranika,
- obaveze i rizike koje Društvo preuzima na sebe,

strogo vodeći računa da ni u jednom trenutku ne dovede u pitanje likvidnost i solventnost Društva.

Društvo preuzima na sebe obavezu da o visini pripisane pripadajuće dobiti u tekućoj osiguravajućoj godini kao i o visinama ukupne kamatne stope i kamatne stope za izračun pripadajuće dobiti, kod osiguranja sa obavezom plaćanja premije, osiguranja

koja su oslobođena plaćanja premije po isteku trajanja plaćanja premije i osiguranja redukovana u osiguranja koja su oslobođena plaćanja premije, u narednoj osiguravajućoj godini informiše ugovarače osiguranja putem Obavještenja o visini pripadajuće dobiti koja se na kraju svake osiguravajuće godine pripisuje polisama životnih osiguranja.

Promjena uslova osiguranja

Član 21.

Prava i obaveze iz ovog ugovora mogu se izmjeniti ako se zakonom ili službenom odlukom izmjene važeće tarife ili uslovi osiguranja. GRAWE u tom slučaju ima pravo da zahtjeva povraćaj polise i u zamjenu za nju izdaje novu.

Odredbe o utvrđivanju oslobađanja plaćanja premije (član 5.), o otkupu (član 6.), troškovima (član 17.) i udjela u dobiti (član 20.) mogu se promijeniti i kod postojećih osiguranja.